

Handläggare: Eija Ghamsary
Telefon: 08-508 03 000

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss ökad valfrihet inom LSS

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden lämnar svar på remiss i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Maria Häggblom

Margareta Ericsson

Stadsdelsdirektör

Avdelningschef, äldre och
funktionshinder

Sammanfattning

Stadsledningskontoret föreslår att ett valfrihetssystem inom korttidstillsyn till skolungdom över 12 år med funktionsnedsättning enligt LSS ska införas från och med 1 januari 2014. Ersättningsmodell och ersättningsnivåer föreslås att gälla fr.o.m. 1 januari 2014. Socialnämnden föreslås utarbeta anvisningar för hur resursmätningarna ska genomföras som ska omfatta även personer med autism och Aspergers syndrom. Upphandling ska ske enligt LOV. Socialförvaltningen ser positivt på införandet av valfrihetssystem vilket ger skolungdom över 12 år och deras föräldrar större möjlighet att välja korttidstillsyn som bättre passar till deras specifika behov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategiska staben i samarbete med avdelningen för äldre och funktionshinder.

Ärendet

Ärendet utgör stadsdelsnämndens svar på remissen om stadsledningskontorets förslag till valfrihetssystem avseende korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS, i Stockholm stad och ett förslag på tillhörande ersättningssystem.

Bakgrund

Den 26 maj 2008 beslutade kommunfullmäktige att införa valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS och SoL om personer med funktionsnedsättning. Insatser där valfrihet har införts är korttidsvistelse utanför det egna hemmet i form av korttidshem enligt LSS, bostad med särskild service för barn och ungdom samt vuxna enligt LSS samt daglig verksamhet enligt LSS.

Stadsledningskontoret har utrett möjligheten att införa valfrihetssystem avseende korttidstillsyn för skolungdom över 12 år med tillhörande ersättningssystem enligt LSS i Stockholms stad.

Korttidstillsyn i Stockholms kommun

Enligt kommunfullmäktiges beslut december 1994, i samband med övertagandet av huvudmannskapet för landstingets omsorgsverksamhet, fick Skolstyrelsen ansvaret för insatsen korttidstillsyn för ungdom över 12 år i anslutning till skoldag och lov. Hela ansvaret för insatsen korttidstillsyn överfördes till stadsdelsnämnderna enligt kommunfullmäktiges beslut den 1 januari 2005.

Den 1 oktober 2011 hade 308 elever i Stockholms stad korttidstillsyn enligt LSS. Beslut om korttidstillsyn fattas från och med ungdomen börjar i årskurs 7. Beslutet kan också fattas under sommaren efter avslutad årskurs 6, i de fall den enskilde begär det.

För närvarande finns fyra olika former av korttidstillsyn i Stockholms stad:

- skolans fritidsverksamhet (såväl kommunala som fristående skolor)
- privata utförare
- stadsdelsnämndens egen regi utanför skoltid
- entreprenader

Kostnader för korttidstillsyn

Enligt stadsledningskontoret kommer tilläggschablonen för särskolebarn i fritidshem upphöra att gälla den 1 juli efter avslutad årskurs 6. Därefter faller kostnaderna (det fasta anslaget) för elever med behov av tillsyn i nära anslutning till skoltid inom verksamhetsområdet funktionsnedsättnings budget på respektive stadsdelsnämnd. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för kostnaden för den s.k.

Remiss ökad valfrihet inom LSS

Box 4066, 163 04 Spånga. Fagerstagatan 15
Telefon 08-508 03 000

tredje resan, d.v.s. resan från korttidstillsynen till hemmet. Skolan ansvarar för kostnaden mellan hemmet och till skolan samt från skolan till korttidstillsyn.

Den sammanlagda kostnaden för korttidstillsyn under 2011 på 308 elever var 64 760 935 kronor för samtliga 14 stadsdelsnämnder. Kostnad för Spånga-Tensta stadsdelsnämnd på 19 elever uppgick till 5 474 835 kronor.

Ersättning till utförare idag

Enligt stadsledningskontoret varierar kostnaderna stort i stadsdelsnämnderna för respektive elev. Skillnaden ligger mellan 5 500 kronor/månad och 44 000 kronor/månad. Skälet till den stora skillnaden är delvis en enskildes behov av stöd men också att platser idag köps på s.k. enskilda avtal av privata utförare. En annan orsak är att det idag inte finns ett tydligt ersättningssystem för korttidstillsyn på samma sätt som för t ex fritidshem för särskolebarn.

Framtagandet av ett förslag till ersättning

Socialnämnden har i samverkan med representanter från sju stadsdelsnämnder arbetat fram ett förslag till ersättning för korttidstillsyn.

En relevant timersättning har beräknats utifrån snittkostnad för personal, vikarier, utbildning, raster, personalförsäkring, ledning, hyra för daglig verksamhet, fritidsverksamhet och central administration samt övriga kostnader.

Den ersättning som beräknats fram är 280 kronor per timme. Utifrån den beräknade timersättningen har sedan gjorts beräkningar för att hitta vilken ersättning som är relevant med hänsyn till:

- beräknad personaltäthet i snitt i de föreslagna fyra nivåerna,
- beräknad snitttid på korttidstillsyn efter skoltid samt under lov och
- indelning av ersättning i hel- och deltid.

Öppettider

Korttidstillsyn ska kunna beviljas mellan klockan 06.30-18.30 vilket är samma förhållande som för ordinarie skolbarnsomsorg. Om behov föreligger ska korttidstillsyn även beviljas på annan tid.

De flesta elever har idag sin korttidstillsyn knuten till sin skola men det förekommer att korttidstillsynen är förlagd på en annan plats vilket medför en del längre resor.

Lokaler och övrigt kostnader

Enligt stadsledningskontoret har det varit svårt att få en klar bild av kostnader för lokaler och övrigt som t.ex. drift, lunch, mellanmål, inventarier samt leksaker och material. Stadsledningskontoret har använt snittkostnader i beräkning av lokaler för all fritidsverksamhet i staden samt för daglig verksamhet enligt LSS. Samma beräkningssätt har använts för att få en kostnadsbild avseende övriga kostnader. Enligt stadsledningskontoret samutnyttjar de flesta verksamheter lokaler, inventarier, leksaker och annat material med övriga verksamheter som bedrivs utöver korttidstillsyn.

Utbildning

Enligt stadsledningskontorets utredning anger föräldrar att det är viktigt att personalen på korttidstillsyn har goda kunskaper om de olika funktionsnedsättningarna och att personalen har social kompetens för att stötta barnen i olika sociala förmågor.

Utförarna anger att det ska finnas en föreståndare för verksamheten och att övrig personal har minst gymnasial utbildning med inriktning mot omsorg om personer med funktionsnedsättning eller har undersköterskeutbildning eller från omvårdnadsprogrammet. Vidare har utförarna angett att det finns behov av mentalskötare för att kunna bemöta svåra beteendestörningar. Dessutom ska set ställas krav på att alla utbildas i bemötande.

Innehåll/aktiviteter

Insatsen korttidstillsyn ska kunna erbjuda samma verksamhet som ett fritidshem för elever under 13 år. Enligt Stockholms stads riktlinjer ska korttidstillsyn utformas med utrymme för flexibla lösningar och utgå från den enskildes behov. Med detta menas i första hand formen (t.ex. om det är bäst för den enskilde att gå kvar på sitt fritidshem eller ingå i en grupp med andra ungdomar med funktionsnedsättningar) snarare än innehållet. I riktlinjerna fastläs också att en meningsfull sysselsättning ska kunna erbjudas och att den enskildes behov av omvårdnad, tillsyn och aktiviteter ska tydligt framgå i en beställning till utföraren.

Utförare av korttidstillsyn

Under 2011 fanns det totalt ca 57 utförare var av 30 i egen regi och två entreprenader som erbjöd korttidstillsyn i Stockholm stad. Därutöver köpte stadsdelsnämnderna platser på s.k. enskilda avtal av ca 25 privata utförare. I dagsläget finns inget ramavtal avseende korttidstillsyn.

Konsekvensbeskrivning

Nio stadsdelsnämnder har gjort en beräkning alternativt bedömning om hur länge varje elev har behov av korttidstillsyn i veckan samt bedömning om eleven har behov av mer än 15 timmar/vecka alternativt 15 timmar eller mindre/vecka. Av dessa uppgifter framgår att ca 60 procent av eleverna deltar heltid och ca 40 procent deltid. Utifrån denna beräkning skulle fem stadsdelsnämnder få en högre kostnad med den ersättning som stadsledningskontoret förslår, än vad de hade år 2011. Totalt skulle dessa fem stadsdelsnämnder få 1,7 mkr mer i kostnader varav två stadsdelsnämnder skulle stå för 1,5 mkr mer än vad de hade i kostnad 2011. Övriga stadsdelsnämnder skulle ha en lägre kostnad än vad de hade 2011. Spånga-Tensta stadsdelsnämnde skulle få 65 172 kronor lägre kostnad jämfört med år 2011. Denna ekonomiska konsekvensanalys förutsätter att alla privata korttidstillsynsverksamheter väljer att gå med i valfrihetssystem.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontorets förslag på valfrihetssystem

Stadsledningskontoret föreslår att valfrihetssystem införs för insatsen biståndsbedömd korttidstillsyn till skolungdom över 12 år inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning fr.o.m. 1 januari 2014 då LOV-upphandlingarna beräknas vara klara.

Barn och ungdom över 12 år, efter biståndsbeslut om korttidstillsyn, ska kunna göra ett eget val i vilket korttidstillsynsverksamhet han/hon vill delta.

Valet ska göras bland utförare som finns med i valfrihetssystemet. Någon begränsning till någon stadsdel eller skola ska inte ske. Vid önskemål ska det gå att byta korttidstillsyn.

Om den enskilde inte vill eller kan göra eget val ska kommunen ta fram ett ickevalsalternativ. Närmast lediga plats till den skola eleven går i utgör ickevalsalternativet.

Uppagningsområdet för en LOV upphandling är densamma som för skola och begränsas till verksamheter inom Stockholms kommun för grundskola och Stockholms län för gymnasieskola.

Stadsledningskontorets förslag på ersättning för korttidstillsyn

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar att införa en ersättningsmodell med tillhörande ”peng” för korttidstillsyn som bedrivs i fritidshemslignande former. Förslaget innebär inte någon förändring av nuvarande resursfördelningssystem till stadsdelsnämnderna för korttidstillsyn.

Stadsdelsnämnderna kommer att erhålla medel utifrån dagens

Remiss ökad valfrihet inom LSS

Box 4066, 163 04 Spånga. Fagerstagatan 15
Telefon 08-508 03 000

resursfördelningssystem och betalar sedan den av kommunfullmäktige beslutade ersättningen till respektive utförare.

Stadsledningskontoret förslår att bedömningen av ersättningsnivån för korttidstillsyn använder samma kriterier som för särskolan/fritidshem. Den av utbildningsnämndens bedömda nivån, avseende funktionsnedsättning, ”följer med” när eleven börjar på korttidstillsyn. Bedömning vid eventuella förändringar av ersättningsnivå görs därefter av respektive stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontorets förslag på ersättningsnivåer

Stadsledningskontoret föreslår följande ersättning till samtliga utförare oavsett regiform.

- En fast heltidsersättning/år i 4 nivåer (eleven deltar 15 timmar eller mer/vecka under skoltid samt efter behov på lov).
- En fast heltidsersättning/år i 4 nivåer (eleven deltar mindre än 15 timmar/vecka under skoltid samt efter behov på lov.)
- Möjlighet att ersätta utifrån s.k. särskild redovisning när kostnaden bedöms ligga utanför högsta ersättningsnivån.

Ersättning ska täcka allt utom resor.

Stadsledningskontorets förslag på regler kring ersättning

Påbörjad insats: Ersättning utgår från det datum eleven ska börja enligt beslut. Om eleven aldrig påbörjar insatsen gäller reglerna kring uppsägningstid.

Uppsägningstid: Om eleven slutar mitt under pågående beslut: Max 30 dagars ersättning från uppsägningsdatum till att platsen tillsätts av annan elev. Platsen måste skriftligen sägas upp av beställaren. Utföraren ska inom senast tre arbetsdagar meddela beställaren om att platsen sagts upp av eleven/föräldrarna. Om utföraren inte meddelat beställaren, att platsen sagts upp, kan utföraren bli återbetalningsskyldig.

Uppehåll av insats: Om eleven är frånvarande under en längre period för t.ex. en planerad resa eller sjukhusvistelse, utgår ersättning för beslutad period. Om det är osäkert om eleven kommer att påbörja insatsen igen får individuella bedömningar göras kring eventuell uppsägning av plats. Utföraren ska informera beställaren om längre frånvaro (mer än 7 dagar).

Ingen beläggningsgaranti: Genom att ha samma ersättning för alla utförare och som täcker alla kostnader ges samma förutsättningar oavsett regiform. Ingen beläggningsgaranti ges. Inget utrymme lämnas då för diskussioner kring vad ersättningen ska täcka.

Stadsledningskontorets förslag på "Pengen" och momskompensation

Ersättning ges i fyra nivåer. Stadsledningskontoret föreslår momskompensation med 2,2 procent till privata utförare för att täcka kommunala utförarens möjlighet till momsavdrag avseende hyra, varor och tjänster.

Nivå	Heltid Kommunal driven verksamhet	Heltid Privat driven verksamhet	Deltid Kommunalt driven verksamhet	Deltid Privat driven verksamhet
1	86 517	88 420	64 888	66 316
2	133 428	141 473	103 821	106 105
3	207 642	212 210	155 732	159 158
4	311 464	318 316	233 598	238 737

Stadsledningskontorets förslag på resor

Stadsledningskontoret föreslår att stadsdelsnämnden fortsätter att ansvara för eventuella kostnader för den s.k. tredje resan från korttidstillsyn till hemmet. Skolan ansvarar för eventuella kostnader för resor mellan hemmet och till skolan samt från skolan till korttidstillsyn.

Stadsledningskontorets förslag på öppettider

Korttidstillsyn ska erbjudas minst mellan 06.30 och 18.30 varje vardag året runt, såväl under terminer och under lov. För att korttidstillsyn ska kunna erbjudas under hela sommarlovet ska det vara möjligt att kunna lösa detta i samarbete mellan flera verksamheter under en del av sommaren.

Stadsledningskontorets konsekvensbeskrivning för verksamheterna

Förslaget innebär att alla utförare får samma ersättning och att barn/ungdomar och deras familjer på ett tydligare sätt fritt ska kunna välja verksamhet. För vissa utförare blir en höjning och för vissa en sänkning av ersättning jämfört med idag. Detta kan medföra en anpassningsperiod för några verksamheter till de nya nivåerna. Det kan också innebära att vissa privata utförare väljer att inte ingå i valfrihetssystemet vid en upphandling. Ingen utförare har någon beläggningsgaranti.

Ersättningen som stadsledningskontoret föreslår är högre än den ersättning som kommunfullmäktige idag betalar ut för särskolefritids för elever under 12 år. Detta i syfte att ge förutsättningar för korttidstillsynsverksamheter att erbjuda ett individuellt stöd till elever med funktionsersättning. Dessa elever kan ha behov av en verksamhet som ser till deras högre ålder och särskilda behov av gemenskap med elever i samma åldersgrupp. Dessutom finns utrymme att erbjuda

korttidstillsyn från 06.30 - 18.30 varje vardag och utrymme för högre utbildningsnivå och fortbildning i t.ex. olika funktionsnedsättningar.

Stadsledningskontorets konsekvensbeskrivning för nämnderna

Stadsledningskontorets förslag till ersättningsmodell är kostnadsneutral d.v.s. att det är samma kostnad totalt för staden som idag. Om flera privata utförare väljer att inte gå med i valfrihetssystemet kan det innebära ökade kostnader för enskilda stadsdelsnämnder och för staden totalt. Kostnader för den s.k. tredje resan kan komma att öka om föräldrar väljer korttidstillsynsverksamheter som ligger långt från skolan.

Stadsledningskontorets synpunkt avseende Jämför service

För att kunna välja korttidstillsynsverksamhet är det viktigt att kunna jämföra verksamheter och arbetssätt. Därmed behöver mallar för ”Jämför service” tas fram för att presentera på stadens hemsida. Även brukarundersökningar behöver genomföras för att underlätta val av korttidstillsyn.

Stadsledningskontorets synpunkter övrigt

Innan förändringar till valfrihetssystem genomförs, enligt stadsledningskontorets förslag, kan det medföra administrativt merarbete under en övergångsperiod för stadsdelsnämnderna. Förändringar som kan behöva genomföras i verksamhetssystemet är bl.a. möjligheten att hantera ersättningsnivåerna samt försäljning och köp av platser mellan stadsdelsnämnder.

Stadsledningskontoret föreslår att socialnämnden får i uppdrag att:

- ta fram rutiner/anvisningar kring resursmätningar t.ex. när mätningar ska genomföras och hur samt att instrumenten för bedömning även kan omfatta personer med Aspergers syndrom och autism
- ta fram rutiner/anvisningar kring den enskildes val t.ex. hur fördelningen av lediga platser ska ske.

Stadsledningskontoret avser att fortsätta arbetet med införandet av valfrihet inom korttidstillsyn genom information och utbildning.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden ser positivt på stadsledningskontorets utredning och förslag att införa valfrihetssystem inom insatsen korttidstillsyn till skolungdom över 12 år inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Remiss ökad valfrihet inom LSS

Box 4066, 163 04 Spånga. Fagerstagatan 15
Telefon 08-508 03 000

I och med införandet av valfrihetssystem kan skolungdom med funktionsnedsättning och deras föräldrar få större möjlighet att välja korttidstillsyn som bättre passar till deras specifika behov.

Valfrihetssystemet ger enhetligt ersättningssystem för samtliga korttidstillsynsverksamheter som väljer att ingå i systemet vilket i sin tur kan förenklar förvaltningens administration.

Det är bra att i det föreslagna valfrihetssystemet förtydligas krav på korttidstillsynsverksamhetens öppettider och andra kvalitetskrav.

Stadsdelsnämnden hoppas på att i stadsledningskontorets kommande rutiner/anvisningar för hantering av KTT förtydligas ytterligare hur och när nivåändringarna kan göras samt vem som har tolkningsföreträde i bedömning av nivåerna. Vidare anser förvaltningen att det är viktigt att förtydliga ersättningsnivåerna för elever med Asperger eller autism då dessa personer ofta klarar ADL men har stora behov inom social interaktion, planering, struktur m.m.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande om utökad valfrihet inom LSS avseende KTT från den 25 april 2012
2. Kriterier för behovsgruppering från 28 januari 2009